

KATEDRA ÚSTAVNÍHO A EVROPSKÉHO PRÁVA
FAKULTA PRÁVNICKÁ ZČU V PLZNI

Posudek oponenta rigorózní práce

Jméno uchazeče:	Mgr. Vladislav Vnenk
Název práce:	Postavení a pravomoci prezidenta České republiky v procesu sestavování vlády, odvolávání vlády a vládní demise
Obor státní rigorózní zkoušky:	Ústavní právo
Jméno oponenta:	JUDr. Monika Forejťová, Ph.D.
Pracoviště oponenta:	Katedra ústavního a evropského práva

I. Výsledky práce (*včetně zhodnocení, zda přináší nové poznatky nebo originální řešení*)

Hlavním autorovým cílem, tak jak ho v úvodu práce vymezil, byla velmi podrobná analýza úlohy, pravomocí i souvisejících právních limitů prezidenta republiky při konstituování vlády, při personálních změnách vlády, jakož i úloha a pravomoci prezidenta republiky při úplné vládní demisi. Vymezený cíl autor bezpochyby splnil a vytvořil tak hodnotné dílo, které je velice užitečné pro případné úvahy *de constitutione ferenda*. Předložená práce přináší nové vědecké poznatky na poli této problematiky, vhodně kombinuje doktrinální, normativní i judiciální přístup.

II. Aktuálnost zpracování tématu

Téma, které si autor pro svou rigorózní práci zvolil, je v této době mimořádně aktuální, ať už vzhledem k vývoji, který nyní (květen 2017) probíhá díky politické a ústavní krizi, nebo vzhledem k neustálým odborným debatám o pravomocech prezidenta republiky ve vztahu k vládě a jiným ústavním institucím, a to v souvislosti se zavedením přímé volby prezidenta republiky, a navrhovaným nebo zvažovaným ústavním změnám.

III. Struktura práce – zvolené metody zpracování

Předložená rigorózní práce je systematicky rozdělena do čtyř kapitol obsahujících odborný text, je doplněna o úvod, závěr, cizojazyčné resume, seznam použitých zkratek a seznam literatury. Jednotlivé kapitoly se dále logicky dělí na podkapitoly, což usnadňuje orientaci v práci a zvyšuje její přehlednost.

V úvodu se autor práce zamýšlí nad důvody, které ho vedly k výběru tohoto tématu, a vytyčuje si hlavní cíl své práce, což je velmi podrobná analýza úlohy, pravomocí i souvisejících právních limitů prezidenta republiky při konstituování vlády, při personálních změnách vlády, jakož i úloha a pravomoci prezidenta republiky při úplné vládní demisi. Dále zde stručně shrnuje obsah následujících kapitol, čímž na úvod pro čtenáře vytváří vítaný přehled celé práce. První kapitola rigorózní práce se zaměřuje na obecné postavení hlavy státu ve srovnávacím státovědném pojetí se zaměřením na postavení, pravomoci i odpovědnost hlav státu v parlamentních republikách.

Stěžejními kapitolami práce jsou kapitoly druhá, třetí a čtvrtá, které představují samotné jádro rigorózní práce. Druhá kapitola se tematicky věnuje postavení prezidenta České republiky v ústavním systému České republiky s ohledem na historický vývoj. V této kapitole je rozvedena polemika o samotné úloze prezidenta republiky v tom smyslu, zda je prezident republiky, jako ústavní orgán, určitým neutrálním orgánem, jehož úlohou není provádění vlastní politiky v rámci politického systému, nebo zda je prezident republiky, s ohledem na zavedenou přímou volbu hlavy státu, určitou mocenskou složkou v rámci ústavního systému. Dále se tato kapitola věnuje obecné koncepci pravomocí prezidenta republiky, úlohou slibu prezidenta republiky a systematickou odpovědnosti prezidenta republiky, s důrazem na aspekty a dopady odpovědnosti ústavněprávní, která je též jedním z limitů výkladu pravomocí prezidenta republiky.

Třetí a čtvrtá kapitola pojednávají *de constitutione lata* a *de constitutione ferenda* o úloze prezidenta České republiky při sestavování vlády, při odvolávání vlády a pravomocí prezidenta republiky v procesu vládní demise. Zde uchazeč navazuje na závěry z kapitoly první a druhé, kde jsou jednotlivé dílčí závěry aplikovány pro výklad českého ústavního práva a myšlenek, kterak českou ústavní úpravu zlepšit. Závěr práce je pak syntézou dílčích závěrů.

Metody zpracování textu

Autor práce zvolil standardní (gramatický, logický a systematický výklad) i nadstandardní (teleologický a historický výklad) metody interpretace. V textu je vhodně zastoupena analýza, dedukce a syntéza. V menší míře je zastoupena deskripce. Práce je zpracována pečlivým a promyšleným způsobem a čtenářsky velmi čtivou formou, kde autor vhodně propojil závěry nauky s legislativní a aplikační praxí. Navrhuje též některé úvahy *de constitutione ferenda*.

IV. Připomínky k textu

Oponent nemám negativních připomínek, text je zpracován kvalitně. Žádná neobvyklá spojení jsem v textu neobjevila.

V. Jazyková a grafická úroveň práce (včetně dodržení vyhlášky děkana FPR č.

24D/2016, o rigorózním řízení a citačních norem)

Celá práce má velmi kvalitní odbornou i literární úroveň a je prosta gramatických a stylistických chyb. Žádná neobvyklá spojení jsem v textu neobjevila. Jedná se o zdařilé, podnětné a juristicky přesné dílo.

Předložená práce má 109 stran odborného textu (včetně úvodu a závěru). Ze seznamu použité literatury zjišťujeme, že autor vycházel zejména z domácí literatury (komentářů k Ústavě, odborné články a studie), judikatury Ústavního soudu ČR a ESLP, a právních předpisů. Navazuje též na své již dříve publikované názory v Právních rozhledech (č. 1/2015, 21/2015 a 15-16/2016).

Autor správně a korektně pracoval s citační technikou (poznámky pod čarou) a dodržel citační normy. V práci nalezneme celkem 353 poznámek pod čarou, což svědčí o více než dostatečném využití zdrojů. Autor splnil všechny požadavky kladené na tento typ práce vyhláškou děkana FPR č. 24D/2016, o rigorózním řízení.

VI. Otázky k obhajobě

- 1) Jak uchazeč chápe postavení prezidenta republiky (po zavedení přímé volby) ve vztahu k vládě?
- 2) Znamená demise předsedy vlády i demisi celé vlády, nebo lze připustit i méně zastávaný názor, že demise předsedy vlády je pouze demisí jejího předsedy (premiéra)?

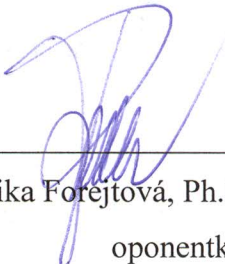
3) Za předpokladu, že by prezident republiky odmítl a odmítal odvolat člena vlády na návrh předsedy vlády podle čl. 68 odst. 5 a čl. 74 Ústavy ČR, bylo by v daném případě žádoucí vyvolávat nejprve kompetenční spor podle čl. 87 odst. 1 písm. k) Ústavy ČR a posléze podat ústavní žalobu pro hrubé porušení Ústavy nebo jiné části ústavního pořádku ve smyslu čl. 65 odst. 2 Ústavy ČR podle čl. 87 odst. 1 písm. g) Ústavy ČR, nebo lze přistoupit rovnou k podání ústavní žalobě (bez vyvolání kompetenčního sporu)?

VII. Závěry

Tato práce představuje originální zpracování ucelené části zvolené problematiky, a to na úrovni, která odpovídá publikačnímu standardu tohoto oboru. Z práce je patrné, že problematika pravomocí prezidenta je výsostným zájmem autora, o čemž svědčí jak jeho publikační výstupy v Právních rozhledech, tak především citace na ně v dílech Doc. Kysely nebo prof. Malenovského. Autor prokázal hluboké teoretické znalosti a má přehled o legislativní a aplikační praxi. Bez nadsázky se dá říci, že každý, kdo se bude chtít seznámit s tímto tématem, nemůže práci Mgr. Vnenka pominout. Přeložená práce splňuje všechny obsahové i formální požadavky kladené na tento typ práce. Posuzovanou práci proto doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí. Nad rámec uvedeného doporučuji, aby se kandidát v rámci své velmi intenzivní vědecké činnosti tématu dále věnoval, ještě rozpracoval jej a v budoucnu mu věnoval vlastní monografii.

V případě úspěšné obhajoby navrhuji, aby mu byl udělen titul JUDr.

V Plzni, dne 11. 5. 2017

_____
JUDr. Monika Forejtová, Ph.D., v. r.
oponentka práce

FAKULTA PRÁVNICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Posudek oponenta rigorózní práce

Jméno uchazeče:	Mgr. Vladislav Vnenk
Název práce:	Postavení a pravomoci prezidenta České republiky v procesu sestavování vlády, odvolávání vlády a vládní demise
Obor státní rigorózní zkoušky:	Ústavní právo
Jméno oponenta:	JUDr. Tomáš Pezl
Pracoviště oponenta:	Katedra ústavního a evropského práva

I.

Výsledky práce

Předložená rigorózní práce si vytkla za cíl analýzu pravomocí i souvisejících právních limitů prezidenta republiky při výkonu některých jeho pravomocí, zejména pak konstituování vlády, personálních změnách a při demisi vlády.

Práce autora, ačkoliv byla zpracována dříve a i ohledem na existující případy kdy byl výkon pravomocí prezidenta předmětem právní diskuse, přesto je práce v době zpracování tohoto posudku o to zajímavější, jelikož právě nyní rezonuje diskuse ohledně toho jaký je vlastně rozsah pravomocí a jejich časové i právní omezení vzhledem k aktuální snaze o změnu v české vládě.

Auto svou práci zpracovává tak, že je patrná snaha o komplexní obraz prezidentských pravomocí, a to jak z hlediska teorie státu a formy vládnutí, ale i následně i v porovnání s pravomocemi prezidenta dle ústavní listiny z roku 1920.

Práce je analytická, snaží se téma zpracovat komplexně a přináší poměrně ucelený pohled na celou jím zvolenou problematiku, kdy je samozřejmě zajímavé sledovat autorovy úvahy do budoucna, směrem k případné úpravě ústavního textu.

II.

Aktuálnost zpracování tématu

Jak již bylo naznačeno v úvodu tohoto posudku téma pravomocí prezidenta republiky patří k tématům aktuálním, a to zejména s ohledem na první zkušenosti s výkonem funkce prezidenta, který byl přímo volen. Je totiž patrné, že změna volby prezidenta přinesla určitý požadavek na redefinici pravomocí prezidenta republiky. Samotný průběh prvního funkčního období přímo voleného prezidenta přinesl otázky ohledně interpretace ústavního textu a otázky spojené se jmenováním a odvoláváním členů vlády se staly velmi aktuálními.

Rovněž je nutno poukázat, že v době zpracování tohoto posudku (květen 2017) probíhá opět veřejná diskuse nad obsahem pravomocí prezidenta republiky, a to v souvislosti s otázkou výkladu demise premiéra a povinnosti prezidenta odvolat člena vlády, je-li mu to navrženo premiérem. Je samozřejmé, že aktuální vládní situace bude mít určitý vliv na posouzení této práce, zejména co do její aktuálnosti. Na druhou stranu není možné tuto práci posuzovat pouze prismatem současného dění, ale spíše k ní přistupovat jako k odbornému a teoretickému zpracování určité části ústavního systému ČR.

III.

Struktura práce – zvolené metody zpracování

Práce je rozčleněna čtyř samostatných kapitol, kdy těžiště práce lze nalézt v kapitolách 3 a 4, které se věnují již konkrétně vybraným pravomocem prezidenta republiky.

Naopak první kapitola je věnována teoretickému vymezení postavení a úlohy prezidenta republiky jako hlavy státu, kdy se autor věnuje zejména zasazení této funkce do teoreticky vymezených modelů vládnutí a modelů vlád.

Ve druhé kapitole pak autor rozvíjí postavení prezidenta jako hlavy státu v historickém exkurzu, kdy porovnává současnou úpravu s úpravou zakotvenou v ústavní listině z roku 1920, ale i její předchůdkyni Prozatímní ústavě ČSR. Druhá kapitola je věcně méně sourodá a autor ji dále vnitřně dělí na podkapitoly, v nichž se zabývá jednotlivými aspekty postavení hlavy státu. Zajímavá je autorova polemika na téma postavení prezidenta republiky v systému dělby moci, zejména pak s ohledem na zavedenou přímou volbu. Autor se snaží analyzovat již existující názory jak odborné tak i soudní povahy a konfrontovat je s legitimitou prezidenta, který je přímo zvolen.

Kapitola třetí je pak věnována procesu jmenování vlády, kdy autor jednak analyzuje současnou právní úpravu, ale předkládá i úvahy na možné úpravy ústavního textu, a to jak ty, které byly skutečně navrženy, ale i své vlastní náměty. Analogicky je zpracována i kapitola čtvrtá, která pojednává o odvolávání vlády a vládní demisi.

Metodika práce je autorem naznačena jako užití standardních interpretačních metodách práva, ale i metod komparačních, které autor dále nerozvádí. Autor v práci tyto metody skutečně využívá, zejména pak metody právní interpretace a analýzy odborných textů. V části věnované srovnání, má autor za výchozí zvolenu českou právní úpravu a provádí přímé srovnání právní úpravy cizích států vůči české právní úpravě. Z hlediska požadavků na vědeckou práci je použita metodika plně v souladu s požadavky na kladených na vědeckou práci.

IV.

Připomínky k textu

Ze samotného textu je patrné, že autor sám je poměrně opatrný k zařazení prezidenta republiky do systému dělby moci, kdy není zcela patrné zda jej považuje více za hlavu státu, která by měla být nadmocenská či nadstranická nebo zda akceptuje tu část názorů, která zařazuje prezidenta do moci výkonné, a která pojednává o dualitě moci výkonné. Je jasné, že toto téma je vzhledem k znění Ústavy ČR sporné, ale z hlediska další konstrukce pravomocí prezidenta republiky se jedná o zásadní diskusi.

Lze vysledovat spíše autorův příklon k prezidentu republiky jako hlavy státu, která stojí mimo aktivní politiku, zejména pak jím přednesený návrh de constitutione ferenda ohledně povinnosti respektovat výsledky voleb k tomu nasvědčuje.

Je však otázkou jak by daný návrh na změnu ústavy byl v praxi vynutitelný a zda se nejedná o opakování již v ústavě obsaženého pravidla, ale to je spíše vhodným tématem pro samotnou obhajobu práce.

Další připomínky k textu práce nemám, spíše marginální poznámky k jejímu obsahu jako námětu do diskuse.

V.

Jazyková a grafická úroveň práce

včetně dodržení čl. V vyhlášky děkana FPR č. 24D/2015, o rigorózním řízení, a citačních norem

Předložená rigorózní práce odpovídá požadavkům kladeným na rigorózní práce, a to jak z hlediska požadavků na její grafické zpracování tak i jazykovou úpravu. Jediné co by mohlo vzbudit pochybnosti je rozsah práce, který je předepsán vyhláškou děkana č. 24D/2015 v čl. V. odst. 7 jako 100 normostran. Předložená práce má ve zkoumaném rozsahu vykázaných 105 stran textu. Nicméně po standardním přezkoumání počtu normostran je zřejmé, že při použití přísného měření znaků, je výsledek 125 stran, což tedy znamená splnění i tohoto požadavku vyhlášky děkana.

VI.

Otázky k obhajobě

V rámci obhajoby práce bude vhodné prodiskutovat možný dopad autorových úvah na změnu ústavy, tj. jak by autor vnímal své úvahy i s ohledem na aktuální situaci. Dále pak by bylo vhodné se zaměřit na autorův názor na možnou úplnou redefinici českého ústavního systému směrem k polo-prezidentskému či prezidentskému systému vlády.

VII.

Závěry

1. Rigorózní práce

- obsahuje** původní výsledky nebo originální zpracování ucelené části problematiky zvoleného oboru, a to na úrovni, která odpovídá publikačnímu standardu tohoto oboru
- ~~neobsahuje~~ původní výsledky nebo originální zpracování ucelené části problematiky zvoleného oboru, a to na úrovni, která odpovídá publikačnímu standardu tohoto oboru

2. Rigorózní práce

- je doporučena k obhajobě**
- ~~není doporučena k obhajobě~~

V Praze dne 14. května 2017

Podpis oponenta
